

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An si Petrus relinquit centum aureos pro centum Missis in aliqua Ecclesia celebrandis, si augeatur stipendum Sacerdotibus, teneatur hæres data caparitate hæreditatis supplere illam elcemosynam? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](#)

8 Tract. I. De Celebrat. Missarum,

tenet etiam Bord. num. 27. Tambur. num. 26. Lezana
in Summa tom. 4. vers. Misso, n. 27.

5. Verum ego puto cum Auerfa loco citato, quod
quamus ita sit ex vi decretorum: tamen ex debito
ipsius rei, non est integrum Clericis, aut Religiosis
tunc residentibus in ea Ecclesia, vel Monasterio, ex-
pendere tunc, & insumere pecuniam suo commodo,
& arbitrio, ac reliquere successoribus onus Missarum
celebrandarum: sed oportet ex hac parte ita
implicare pecuniam, ut saltem pro toto tempore quo
durabit onus, annuos fructus reddat. Quod etiam
notabit Tamburinus, vbi supra.

RESOL. XVI.

*An si Petrus reliquit censem aureos pro centum Missis
in aliqua Ecclesia celebrandis, si angatur stipendi-
dium Sacerdotibus, teneatur heres, data capacitate
hereditatis, suppleret illam elemosynam? Ex part. 2.
tr. 14 Ref. 17.*

Sup.hoc sup.
in Refol. 12.
§. vlt. sed le-
ge eam a
principio.

§. 1. R Espondeo affirmatiue, quia testator non
reliquit pecuniam simpliciter pro elemo-
syna soluenda, sed pro Missis celebrandis, & si prae-
uisset augmentum stipendij, non diminuerit Missarum
numerum, quia hereditas eam effet sufficiens.
Ita Homobonus de Bonis in exam. Eccl. part. 1. tr. 4.
cap. 13. q. 118. Riccius in praxi p. 3. ref. 364. n. 1. Ge-
nuensis in practicabilibus Eccl. tricen. 6. q. 179. Bar-
bosa de potest. Epist. alleg. 29. n. 7. & alij.

RESOL. XVII.

*An Legatum Missarum transeat ad heredes nominati
non designatos?*

*Ex quo sequitur Sacerdotem obtinentem Capellaniam,
de cuius fundacione nullo modo constat, sed illud tan-
tem certum est teneri ad celebrandis quotidie in tali
Ecclesia, vel Altari cum stipendio conuenienti: se-
guitur, inquam, supradictum Sacerdotem teneri ap-
plicare valorem Missarum pro Fundatore Capella-
nia. Ex p. 9. tr. 8. & Miscell. 3. Ref. 69. alias 68.*

§. 1. T Itius v.g. condidit testamentum, & insti-
tuit suos heredes Franciscum, & Ioannem,
postea in quadam Capitulo dicti testamenti, grauit
infra scriptos heredes soluere annuatim Ecclesia Ma-
triti centum aureos, pro celebratione Missarum in
subsidium animæ sua: quæritur, an mortuo Francisco,
& Ioanne, alij heredes teneantur soluere dictum
legatum? Et negatiue respondet doctus Iurisconsultus
Petr. Surd. tom. 1. conf. 123. n. 17. vbi sic ait: Eris leg-
atum annum reliqui Cuiutati, vel Ecclesiae, in
perpetuum, duret ultra centum annos secundum opini-
onem Iasonis, & aliorum (quam reprobamus); ta-
men illud non habet locum, quando onus imponuit
in perpetuum infra scriptis heredibus; quia cum pro-
pter verbum, infra scriptis, onus extinguitur cum per-
sona priorum heredum, facit Cotta mem. inc. heredis
in si. Id quod multo magis vendicabit locum in pre-
senti facto, in quo præter dictam restrictionem, alibi
testator in eadem parte testamento loquitur de ipsis
heredibus; quia verba faciunt onus esse personale,
propter dicti ipsius, quæ personalissima est, & generaliter
in fin. de off. Praesid. cum aliis apud Natram in
conf. 163. n. 8. Et licet appellations hereditum veniat etiā
heres heredis, tamen hoc fallit quando dictum est
de ipsis heredibus, ipse est personalissima, ut dicit in
terminis Bald. in conf. 304. vol. 5. vbi allegat dicto §.

hæc verba. Et infert, quod prohibitio alienandi eo
modo concepta, non producitur ad heredem heredis.
Et hanc decisionem dicit mirabilem, & singularem Iason
in filius fam. §. diu. n. 15. 1. ff. de leg. 1. vbi Ferdinand. n. 12.
dicit corde tenendā. Ripa n. 111. vbi idem dicit, quan-
do dictum est de infra scriptis heredibus, Socini la-
nior in conf. 144. n. 14. vol. 3. Natta d. cons. 163. n. 8. Al-
ciatus in conf. 424. n. 3. Cagno in l. 2. n. 46. vers. 2. pri-
cipaliter C. de pact. inter emp. & vend. vbi ait idem ellsa
in pronomine. Hoc. Cotta in d. memor. incip. Her-
dis, in princip. Tiraq. de retract. coenit. §. 1. glo. 6. n. 3.
quia vbi est demonstratio personæ, dispensatio non
transit in heredem: l. Seruus, in princip. ff. de statu li-
beris. Roland. in conf. 59. n. 28. & seq. vol. 3. Cephalus
conf. 352. n. 27. & seq. Menoch. conf. 82. n. 158. Hec
omnia Surdus.

2. Sed contrarium sententiam tenuit Rota in una
Romanensis Vineæ die 20. Febr. 1581. cotam Can-
tuccij in decis. diuers. Rota, p. 2. decis. 140. vbi ita alle-
rit: Nihilominus reliqua ad pias causas nominatim ab
vno herede cœetur tacite repetita ab eius substituto,
& ab eo debentur. Ita Romanus in Amb. Similit. p.
15. Speciali, n. 65. & in 20. Speciali in fine ante n. 73. per
text. in l. 3. §. Lucius ff. de alim. & cibar. quæ textua
intelligit, ibi Bartolus in princip. post glossam, idem
Bartolus in l. Mela, in princ. versic. Item quod relatis
nominatim, sive eo tit. de alimentis, & cibis leg. Romani
cons. 388. n. 5. Alexand. in l. licet Imper. n. 1. &
ibi Iason, n. 8. idem Alexand. in l. Si. dubius, §. 1. alias
circa finem princip. vers. & idem videtur dicendum,
& ibi Iason, n. 14. & 15. de leg. 1. idem Iason in l. Si
fundum, §. Stic. bum, n. 4. ff. eod. tit. Socin. reg. 10. n. 3.
prop. fin. Decius conf. 182. n. 2. vers. 5. ad hoc citan-
t. & conf. 273. n. 1. ad fin. Ruinus conf. 116. n. 3. & 4.
lib. 3. & conf. 176. sub n. 17. lib. 5. Tiraq. de prin. p. cas.
priu. 36. Gratian conf. 1. n. 24. lib. 2. Andri. de Bellet. in
repet. l. n. 22. 8. C. de Sacrosanct. Eccl. Moder. Vinen.
de coniel. vlt. volum. lib. 8. tit. 2. n. 6. & fuit resolutio
coram R. P. D. Decano in una Romanen. Fideicom-
missi, sive Legati, 16. Januarij 1581. que resolutio fuit
postea coram eodem confirmata: Marij eiusdem anni,
& insuper allegatus text. in l. Lucius Titius ff. de
fideicommiss. libert.

3. Non obstat Parisius conf. 86. n. 77. lib. 1. concil-
dens post Decium conf. 273. n. 1. & 2. quod favore pia
causa substitutio facta in uno casu non debet exten-
di ad alium, quando substitutio pia causa fuit limi-
tata ad certum casum. Quia Decius loquitur in casu
quo pia causa fuit vocata sive substituta principales
in pecunia heredibus, & non pro salute anime celationis
vel in casu, in quo si fieret extensio, restaret ablu-
dum, quod quis sine culpa priuaretur, & contra vo-
luntatem testatoris, prot. ipfemet Decius respondet.
d. conf. 273. col. alt. 2. vers. non obstante allegata, & vers. 16.
ad allegata. At fecut in casu nostro, in quo Testa-
tor substituit pauperes pro anima sua, & sic confitit
Decij facit pro hac parte. Hucusque Sancta Rota.
4. Unde puto ab eius sententia non esse recedendi,
& sic interrogatus de easu proposto in hac resolu-
tione affirmatiue respondi: Tum quia priorum legato-
rum interpretationem, à mente, & voluntate legato-
rum petendam esse præcipiunt viri excellentes mis-
divini, ac humani. Comitus Responsorum Mor-
tuum lib. 7. q. 5. n. 2. & quando ex casu superueniente
colligitur præsumptio, quod si testator cogitat, ita
disposuerit, talis mens debet attendi per text. in l. To-
le patrum, in fin. & in l. Acutissimi. C. de fideicommissis
iuncta Glossa. & in l. generaliter, C. de Institutiōne. &
substitutionib. sub conditione factu, Sylvest. verb. Testa-
torum 1. q. vlt. concl. 8. Comitol. Responsorum Mo-
rallium, lib. 7. q. 8. n. 4. Tum quia Testator voluntates
dicuntur.